

Informatieblad

Gevelisolatie en subsidieverlening

Dit informatieblad is bedoeld voor gemeenten die een subsidie voor de uitvoering van een gevelisolatieproject hebben aangevraagd of gaan aanvragen. Dit betreft zowel gevelmaatregelen die aanvullend op een andere maatregel worden getroffen als zelfstandig te treffen gevelmaatregelen. Het doel van dit informatieblad is om een handreiking te bieden en de procedure van het voorbereiden en uitvoeren van gevelisolatiemaatregelen overzichtelijk en inzichtelijk te maken.

Inleiding

In dit blad wordt stap voor stap beschreven hoe de procedure ten behoeve van voorbereiding, begeleiding en toezicht voor gevelmaatregelen (gevelmaatregelen) verloopt. Stapsgewijs wordt aangegeven welke acties u als gemeente moet ondernemen en wat u dient af te stemmen met BSV. In het processchema in bijlage A zijn de afstemmomenten met BSV terug te vinden. Deze afstemmomenten zijn niet verplicht maar het is zeer aan te bevelen er wel gebruik van te maken en de tussenresultaten eerst ter goedkeuring aan BSV voor te leggen alvorens verder te gaan met de volgende stap. Dit geldt met name voor grote en middelgrote projecten. De afstemming voorkomt dat pas later blijkt dat maatregelen bijvoorbeeld zijn gebaseerd op niet juist berekende gevelbelastingen. Het volgen van het processchema voorkomt dan ook ongewenste vertragingen in de voorbereiding van uw project.

Het is niet verplicht het processchema te volgen. Mocht u ervan af willen wijken, bijvoorbeeld bij een project met slechts enkele woningen, dan kan dat. Wel raden we u aan om in dat geval te overleggen met de projectleider van uw project bij BSV.

Fasering

In het kader van de subsidieverlening deelt BSV een gevelisolatieproject op in vijf fasen. In de toelichting per fase wordt aangegeven wat deze inhoudt, wat de specifieke aandachtspunten zijn en welke informatie BSV graag van u ontvangt. Het betreft hier de volgende fasen.

- Fase 1: Opstellen saneringsprogramma.
- Fase 2: Aanvraag subsidie uitvoeringskosten:
 - a: toetsings- en maatregelberekeningen;
 - b: bouwtechnische uitwerking maatregelen.
- Fase 3: Contractvorming.
- Fase 4: Uitvoering.
- Fase 5: Afronding:
 - a: technische afronding;
 - b: financiële afronding (Sisa).

Termijnen

In dit informatieblad worden geen termijnen genoemd. Dat is omdat termijnen sterk afhankelijk zijn van het specifieke project en de afspraken die de subsidieaanvrager daarover met BSV heeft gemaakt.

Fase 1: Opstellen saneringsprogramma

Algemeen

De basis voor elke subsidie voor saneringsmaatregelen is het saneringsprogramma en het besluit daarop van BSV namens de minister van VROM. In het saneringsprogramma wordt een motivering gegeven voor de keuze van de maatregelen en de daar uit volgende geluidsbelastingen. In het besluit stelt BSV de ten hoogste toelaatbare waarde van de geluidsbelasting en de maatregelen vast. De door BSV vastgestelde geluidsbelastingen vormen in het geval van gevelisolatie het uitgangspunt voor het dimensioneren van de maatregelen. Fase 1 betreft alleen de aard van de maatregelen, de gedetailleerde uitwerking van de maatregelen komt in fase 2 aan de orde.

Wanneer in een eerder stadium van het project BSV al een ten hoogste toelaatbare waarde- en maatregelenbesluit heeft genomen, dan behoeft deze fase dus niet volledig te worden doorlopen. Dat is bijvoorbeeld het geval wanneer de gevelmaatregelen worden getroffen in aanvulling op andere maatregelen, zoals bronmaatregelen of een geluidsscherm. In dat geval moet wel worden overwogen of de vastgestelde geluidsbelastingen nog kunnen gelden als basis voor het dimensioneren van de gevelmaatregelen. Immers, sinds de vaststelling van de ten hoogste toelaatbare waarde en de maatregelen van het volledige project kan enige tijd verstreken zijn. Mogelijk zijn er sindsdien wijzigingen opgetreden in bijvoorbeeld de regelgeving (wijziging dosismaat) of vragen de verkeersgegevens om een actualisatie van het destijds opgestelde akoestisch onderzoek. Het is dan ook raadzaam om, in het geval van aanvullende gevelmaatregelen, met BSV af te stemmen of actualisatie van de gevelbelastingen nodig is.

Wanneer sprake is van zelfstandig te treffen gevelmaatregelen, die dus niet in aanvulling op andere maatregelen worden getroffen, zal bij de start van de voorbereiding nog geen saneringsprogramma beschikbaar zijn. De eerste stap die in dat geval moet worden gezet is het opstellen van een definitief akoestisch onderzoek ter bepaling van de gevelbelastingen. Mogelijk kan het akoestisch onderzoek op basis waarvan de voorbereidingssubsidie is verleend worden gebruikt, maar meestal is dat gedateerd of te globaal. Het akoestisch onderzoek vormt de kern van het saneringsprogramma. In artikel 3.8 (wegverkeerslawaai) en artikel 4.21 (spoorweglawaai) van het Besluit geluidhinder is opgenomen waar een saneringsprogramma aan moet voldoen.

Processtappen

Stap 1.1: Opstellen akoestisch onderzoek gevelbelasting

Bij het opstellen van een akoestisch onderzoek zijn onder meer de volgende aandachtspunten van belang.

- Hou rekening met de dosismaat L_{den} . Als het ten hoogste toelaatbare waarde besluit nog in L_{Aeq} (etmaalwaarde) is opgesteld, moet een correctie plaatsvinden of een nieuwe berekening worden uitgevoerd.
- Hou rekening met de relevante waarneemhoogtes. Zeker wanneer sprake is van afscherming kan de gevelbelasting per waarneemhoogte sterk verschillen.
- Hanteer actuele verkeersprognoses.
- Bereken ook eventuele andere bronnen. Op grond van artikel 110f Wet geluidhinder moet worden beoordeeld of deze andere bronnen niet leiden tot onaanvaardbare gecumuleerde waarden.

Stap 1.2: Indienen akoestisch onderzoek

BSV adviseert het (geactualiseerde) akoestisch onderzoek van de gevelbelasting voor te leggen aan BSV. Indien het akoestisch onderzoek akkoord is, kan het ontwerpsaneringsprogramma worden opgesteld en de voorbereidingsprocedure worden gestart.

Afstemmen

Stap 1.3: Uitvoeren voorbereidingsprocedure

Indien de gevelbelasting correct is berekend, kan het ontwerp saneringsprogramma ter inzage worden gelegd conform afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. De volgende stukken gaan ter inzage: het WS/RS-formulier, het akoestisch onderzoek en de woninglijst (al dan niet met plattegrond van de situatie).

Stap 1.4: Indienen saneringsprogramma

Na het doorlopen van de openbare voorbereidingsprocedure worden de eventueel ingediende zienswijzen beoordeeld en wordt het programma daar zo nodig op aangepast. Dan wordt het saneringsprogramma door burgemeester en wethouders vastgesteld. Het definitieve saneringsprogramma dient u in bij BSV.

**Formele
aanvraag**

Een saneringsprogramma bestaat uit de volgende stukken.

- Een volledig ingevuld en door B&W ondertekend WS/RS-formulier.
- Een verklaring waarin is aangegeven wat de directe aanleiding is voor het project, te weten: sanering van verkeerslawaaï (autonome sanering) of woningverbetering (gekoppelde sanering).
- Het akoestisch onderzoek, waarin de aard van de voorgestelde maatregelen is opgenomen.
- Een motivering van de maatregelkeuze. **Let op:** vanwege de weg kan maximaal 68 dB en voor rail maximaal 71 dB na maatregelen worden vastgesteld, tenzij andere maatregelen technisch niet mogelijk zijn. Bij hogere geluidsbelastingen moeten andere maatregelen worden onderzocht.

- Een adressenlijst van de betrokken woningen met per woning vermeld:
 - de geprognoseerde, onafgeronde geluidsbelasting in het toekomstig maatgevend jaar op de gevel waarbij duidelijk wordt aangegeven wat de aftrek conform artikel 110g van de Wet geluidhinder is en of deze is toegepast;
 - de kadastrale aanduiding van de betreffende woningen. De kadastrale aanduiding is noodzakelijk vanwege de registratie van de te verlenen ten hoogste toelaatbare waarde in het Kadaster.
- De resultaten van de conform afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht gevolgde voorbereidingsprocedure:
 - beschrijving van de wijze waarop het programma bekend is gemaakt;
 - de data waarop het programma ter inzage heeft gelegen;
 - de ingediende zienswijzen en de reactie van burgemeester en wethouders daarop.

Stap 1.5: Besluit ten hoogste toelaatbare waarden en maatregelen

Op basis van het definitieve saneringsprogramma stelt BSV de ten hoogste toelaatbare waarde en maatregelen vast. Het besluit wordt aan u toegezonden en in overleg met BSV ter inzage gelegd. Het besluit staat open voor bezwaar bij het ministerie van VROM (p/a BSV) en vervolgens voor beroep bij de Raad van State.

Besluit BSV

Fase 2: Aanvraag subsidie uitvoeringskosten

Fase 2a: Toetsings- en maatregelberekeningen

Algemeen

Indien de geluidsbelasting op de gevel vanwege wegverkeerslawaai hoger is dan 48 dB (na toepassing van de aftrek conform artikel 110g Wgh) en/of vanwege railverkeerslawaai hoger is dan 63 dB, dient onderzoek naar de gevelwering te worden gedaan. Dit onderzoek wordt uitgevoerd aan de hand van de opname van de woning. Met de opnamegegevens worden de toetsingsberekeningen uitgevoerd en, als niet aan de maximaal toegestane binnenwaarde wordt voldaan, een maatregelberekening opgesteld. Voordat u nu besluit de maatregelen bouwkundig uit te werken, is het aan te bevelen de toetsings- en maatregelberekeningen aan BSV voor te leggen. BSV beoordeelt dan of alle woningen terecht worden gesaneerd en of er geen woningen ten onrechte niet worden gesaneerd. Na goedkeuring worden de maatregelen verder uitgewerkt en kan uiteindelijk de aanvraag voor een subsidie ten behoeve van de uitvoering worden ingediend.

Processtappen

Stap 2.1: Opname woningen

Voorafgaande aan de opname van de woning/geluidsgevoelig gebouw is, uiteraard, instemming nodig van de bewoners/eigenaren om de woning/instelling te mogen betreden. Dit is voor de eigenaren/ bewoners de eerste mogelijkheid om medewerking aan het onderzoek te weigeren. De procedure voor de eerste aanschrijving van de bewoners/eigenaren, is beschreven in artikel 6.4, eerste lid, van het Besluit geluidhinder.

Indien een woningeigenaar en bewoner medewerking verlenen, worden de aanwezige materialen en maatvoering van de woning opgenomen. Verleent een bewoner/eigenaar na het doorlopen van de twee aanschrijvingsprocedures geen medewerking, dan kan de sanering van de woning met een besluit worden afgerond.

Stap 2.2: Toetsings- en maatregelberekeningen opstellen

In deze stap stelt u de toetsings- en maatregelberekeningen op. In de toetsingsberekeningen wordt nagegaan of de maximale toegestane binnenwaarde wordt overschreden in één of meerdere geluidsgevoelige vertrekken. Hiervoor worden de geluidsbelastingen op de gevel (uit het akoestisch onderzoek) en de opnamegegevens gehanteerd. Indien de maximale toegestane binnenwaarde wordt overschreden in één of meerdere geluidsgevoelige vertrekken van een woning of andere geluidsgevoelige bestemming, dan worden de maatregelberekeningen opgesteld voor alle vertrekken waar de streefwaarde wordt overschreden.

Aandachtspunten bij toetsings- en maatregelberekeningen

De toetsings- en maatregelberekeningen dienen te worden opgesteld conform het geldende Reken- en Meetvoorschrift. Enkele belangrijke aandachtspunten hierbij zijn de volgende.

- Bij de toetsingsberekeningen moet in beginsel worden uitgegaan van de geluidsbelasting zoals opgenomen in het ten hoogste toelaatbare waarde besluit, zonder de toegepaste aftrek conform artikel 110g. Wanneer daarvan wordt afgeweken, moet dat worden onderbouwd met een akoestisch onderzoek. Zie voor nadere toelichting, fase 1.
- In het geval van verschillende bronnen, dienen de toetsingsberekeningen per bron te worden uitgevoerd. Deze bron moet wel in het saneringsprogramma zijn opgenomen en de woningen moeten vanwege deze bron als saneringswoning zijn gemeld. Een woning komt alleen in aanmerking voor maatregelen wanneer de binnenwaarde vanwege die afzonderlijke bron, die bekend is uit de melding, wordt overschreden. Vervolgens moet bij de maatregelberekeningen wel worden uitgegaan van de gecumuleerde geluidbelasting.
- Indien er in de bestaande situatie voor daken met een lagere isolatiewaarde dan 27 dB (DH1 pakket) wordt gerekend, dient ter onderbouwing een meting en/of fotomateriaal en een nadere omschrijving te worden toegezonden.
- Met het berekenen van omloopgeluid via zeer kleine tussenruimtes, zoals kleine vlieringen en knieschotten, dient terughoudend te worden omgegaan. De rekenmethode is voor kleine ruimtes niet toepasbaar. Er kan op basis van deze methode in de tussenruimte een hoger binnenniveau worden berekend dan de gevelbelasting. In het geval van kleine tussenruimtes dient het volume van de tussenruimte bij het achtergelegen geluidgevoelig vertrek betrokken te worden. Het achtergelegen dakvlak dient als direct aangestraald in de berekeningen te worden opgenomen. Bij de isolatiewaarde van het oppervlak dient rekening te worden gehouden met de materiaalsamenstelling van het dakvlak en het materiaal van de tussengelegen constructie.
- In de toetsingsberekeningen dient ervan uitgegaan te worden dat de aanwezige naden en kieren zijn gesloten en afdicht. Dit geldt ook voor eventueel aanwezige ventilatieroosters. De gevel wordt dus verondersteld te zijn zonder naden en/of kieren.
- Voor een gesloten gevel dient een kierdichtingsterm van 45 of 50 dB te worden aangehouden. Alleen in bijzondere situaties, zoals schuif-, kantel-, taats-, stulp- en stalen ramen en/of deuren kan een lagere kierdichtingsterm van bijvoorbeeld 25 of 30 dB worden aangehouden. Indien sprake is van een bijzondere situatie dient een onderbouwing te worden aangeleverd door middel van een foto of tekening.
- Ter compensatie van de aanwezige naden en kieren wordt een fictief open gat in rekening gebracht ter grootte van de helft van de vereiste netto-doorlaat om aan de ventilatie-eis uit het Bouwbesluit, tenminste $0,9 \cdot 10^{-3} \text{ m}^3/\text{s}$ per m^2 vloeroppervlakte van dat gebied, met een minimum van $7 \cdot 10^{-3} \text{ m}^3/\text{s}$, te kunnen voldoen. De isolatiewaarde voor het netto-oppervlak van de opening bedraagt 0 dB.

Dit open gat mag in de meest belaste gevel worden berekend mits er lichte geveldelen aanwezig zijn. Voor de bepaling van de minimumgrootte van het open gat bestaan twee opvattingen, namelijk:

1. de helft van het minimum van $7.10^{-3} \text{ m}^3/\text{s}$ moet direct van buiten worden betrokken;
2. het minimum van $7.10^{-3} \text{ m}^3/\text{s}$ moet direct van buiten worden betrokken.

Hoewel met beide opvattingen kan worden ingestemd, heeft de tweede opvatting de voorkeur van BSV.

- Het toepassen van veiligheidsmarges op de isolatiewaarde in zowel toetsings- als maatregelberekeningen is, behoudens voor direct aangestraalde hooggelegen geluiddempende ventilatievoorzieningen, niet toegestaan.
- Bijkeukens, afsluitbare serres en ruimten zonder daglichttoetreding betreffen geen geluidgevoelige vertrekken en komen niet in aanmerking voor maatregelen.
- Indien in de bestaande situatie ventilatievoorzieningen aanwezig zijn met een hogere geluidsisolatiewaarde dan 0 dB(A) dient in de toetsingsberekeningen hiermee gerekend te worden en mag geen open gat berekend worden.
- Indien in de bestaande situatie ongedempte ventilatievoorzieningen aanwezig zijn dienen deze in de toetsingsberekeningen als gesloten en afgedicht te worden verondersteld.
- Een woning betreft in zijn geheel een saneringssituatie. Indien de woning in aanmerking komt voor nader onderzoek met betrekking tot (aanvullende) gevelmaatregelen dienen alle geluidgevoelige ruimten te worden beschouwd, ook indien op de begane grond, door toepassing van overdrachtsmaatregelen, een (veel) lagere geluidbelasting is bepaald. Er wordt naar alle waarschijnlijkheid op de bouwlaag met de lagere geluidbelasting wel voldaan aan de maximaal toegestane binnenwaarde, of er echter wordt voldaan aan de streefwaarde is zonder berekeningen niet te bepalen. Indien de streefwaarde wordt overschreden in deze ruimten zijn maatregelen subsidiabel.
- Indien de beschouwde woning in de directe nabijheid van de maatgevende bron is gelegen dient rekening gehouden te worden met een toename van CI-waarden naarmate de geluidgevoelige ruimten verder van de bron zijn gelegen.
- Indien de kosten van de maatregelen niet in verhouding staan tot het te bereiken effect, zoals bijvoorbeeld het vervangen van kozijnen voor de laatste dB, kan een ontheffing van het College van burgemeester en wethouders worden gevraagd.

Metingen in plaats van toetsingsberekeningen

- In plaats van toetsingsberekeningen (of bij twijfel na toetsingsberekeningen) mag de bestaande situatie ook worden gemeten. Hierbij dienen de naden en kieren en ongedempte ventilatieroosters te worden afgedicht (door af te plakken). Ter compensatie mag dan een fictief open gat worden berekend.

- Wanneer ten behoeve van de metingen de naden en kieren in de bestaande situatie niet worden afgeplakt, wordt uiteraard niet een fictief open gat berekend. **Let op:** indien bij een woning sprake is van achterstallig onderhoud dan zal dit voorafgaande aan de meting moeten worden hersteld.
- De metingen dienen verder te voldoen aan de eisen zoals deze voor de controlemetingen gelden.

Stap 2.3: Voorleggen toetsings- en maatregelberekeningen

Het is raadzaam om de resultaten van de toetsings- en maatregelberekeningen aan BSV ter beoordeling voor te leggen alvorens verder te gaan met de bouwtechnische uitwerking van het maatregelvoorstel en het opstellen van de kostenraming (fase 2b).

Afstemmen

Voor een goede beoordeling van de toetsings- en maatregelberekeningen heeft BSV het volgende nodig:

- een rapport van de berekening of meting van de geluidwering van de uitwendige scheidingsconstructie van de betrokken woningen vóór de uitvoering van de beoogde gevelmaatregelen (toetsingsberekening);
- een rapport van de berekening van de geluidwering van de uitwendige scheidingsconstructie van de betrokken woningen na de uitvoering van de beoogde gevelmaatregelen (maatregelberekening);
- geveltekeningen en plattegronden, voorzien van maatvoering en de in de bestaande situatie aanwezige materialen;
- eventueel foto's van de bestaande situatie.

Fase 2b: Bouwtechnische uitwerking maatregelen

Stap 2.4: Maatregelpakket opstellen, toetsbedragen berekenen

In deze stap stelt u het maatregelvoorstel en de kostenraming van de maatregelen op. Dit is de bouwkundige uitwerking van de akoestische maatregelberekeningen. Hier komen zaken aan de orde zoals de beoordeling of kozijnvervanging noodzakelijk is. De kosten van de maatregelen worden geraamd aan de hand van de toetsbedragen uit het GBa- of GBb-formulier. Indien de aanleiding voor de maatregelen woningverbetering is, is het gekoppelde toetsbedrag (GBb-formulier) van toepassing.

Stap 2.5: Voorleggen maatregelpakket

In deze stap legt u het bouwtechnisch uitgewerkte maatregelvoorstel en de kostenraming ter beoordeling voor aan BSV. Voor een goede beoordeling van het maatregelvoorstel heeft BSV het volgende nodig.

Afstemmen

Een uitgewerkt maatregelvoorstel

- Maatregelvoorstellen per woning inclusief geveltekeningen of foto's van de gevel met omschrijving van de nieuw aan te brengen materialen.
- Een overzicht van eventueel aanvullende bouwtechnische maatregelen.

- Een verklaring omtrent de staat van onderhoud van iedere tot het project behorende woning.

Kostenraming

- Een onderbouwde berekening van de totaal verwachte kosten per woning onder gebruikmaking van de actuele toetsbedragen uit het formulier GBa of GBb. **Let op:** de bedragen op de Gba- en GBb-formulieren zijn met ingang van 1 april 2010 exclusief btw!

Overige stukken

- Een schriftelijke verklaring van het gemeentebestuur dat noch de gemeente noch de eigenaren van de tot het project behorende woningen van plan zijn deze woningen binnen vijf jaar te verbeteren of ingrijpend te wijzigen aan de gevels waar saneringsmaatregelen zullen worden aangebracht of met betrekking tot deze gevels groot onderhoud uit te voeren, dan wel om deze woningen aan de woonbestemming te onttrekken
- Eventuele ontheffingen van burgemeester en wethouders voor de geluidgevoelige ruimten waar de streefwaarde van het binnenniveau niet gehaald wordt, maar de maximale toegestane binnenwaarde niet overschreden wordt.

Stap 2.6: Aanvraag subsidie uitvoeringskosten

De stukken die u bij stap 2.3 en 2.5 aan BSV heeft voorgelegd en eventueel heeft aangepast op basis van de beoordeling van BSV, vormen de basis voor uw aanvraag om een subsidie voor de uitvoeringskosten. Naast deze stukken moet uw schriftelijke aanvraag zijn voorzien van een ingevuld en ondertekend WS- of RS-formulier. U kunt hiervoor het formulier gebruiken dat bij het saneringsprogramma was gevoegd, aangevuld met de nieuwe informatie.

**Formele
aanvraag**

Stap 2.7: Verlening subsidie uitvoering

Nadat ook de bouwtechnische uitwerking van het maatregelvoorstel en de kostenraming zijn goedgekeurd, verleent BSV, op basis van de stukken uit fase 1, fase 2a en 2b, de subsidie ten behoeve van de uitvoering. Tevens stelt BSV de subsidie voor de kosten ten behoeve van voorbereiding, begeleiding en toezicht vast.

Besluit BSV

Fase 3: Contractvorming

Algemeen

Nu een subsidie voor uitvoeringskosten is verleend en er derhalve financiële dekking is voor de uitvoering van het project, kunnen de overeenkomsten worden gesloten met de bewoners.

Daarna kan de aanbestedingsprocedure worden gestart. Wanneer de laagste aanbieding lager is dan de voor de desbetreffende woningen verleende subsidie plus 10%, kan zonder instemming van BSV tot opdrachtverlening worden overgegaan. Is de aanbieding hoger, dan moet BSV eerst om instemming worden verzocht. Als BSV met de voorgestelde gunning instemt, past zij de subsidieverlening aan, waarna u de opdracht kunt verlenen.

Na de gunning start BSV met de bevoorschotting van de subsidie.

Processtappen

Stap 3.1: Overeenkomsten bewoners/eigenaren

Voor het aanbrengen van de maatregelen dienen woningeigenaren toestemming te geven. In artikel 6.9, eerste lid, van het Besluit geluidhinder is de procedure hiervoor beschreven. Indien er sprake is van achterstallig onderhoud dienen woningeigenaren in te stemmen met herstel op eigen kosten, conform artikel 6.6, tweede lid, van het Besluit geluidhinder.

Stap 3.2: Opstellen bestek

Als de maatregelen zijn afgestemd met de bewoners/eigenaren, kan het bestek worden opgesteld. Het is uw keuze of u eventuele wensvoorzieningen en achterstallig onderhoud in het bestek opneemt of er buiten houdt. In het eerste geval moet u de kosten voor deze maatregelen wel apart zichtbaar maken. Vanzelfsprekend moet het bestek conform de in fase 2 aan BSV voorgelegde maatregelvoorstellen worden opgesteld.

Indien woningeigenaren een afwijkende uitvoering van een maatregel wensen, zoals bijvoorbeeld een ander type geluiddempende ventilatievoorziening dan in het maatregelvoorstel, moeten de akoestische gevolgen hiervan beoordeeld worden. Leg dit bij twijfel voor aan BSV.

Stap 3.3: Aanbesteding en opdrachtverlening

Als de omvang van het project bekend is, kunt u het project aanbesteden. De subsidieregeling bevat geen regels voor het aanbesteden van projecten, zodat daar de algemene aanbestedingsregels gelden. Over het algemeen zult u de aanbesteding conform het gemeentelijke aanbestedingsbeleid laten verlopen. Houdt er bij de aanbesteding wel rekening mee dat BSV een open begroting wil ontvangen.

Bij grotere projecten kan het verstandig zijn het project te splitsen in deelprojecten. Ook de aanbesteding en gunning worden opgedeeld. Neem contact met BSV op als u dit van plan bent.

Stap 3.4 Indienen gunning (eventueel voorafgegaan door een voorstel)

De gunning, of indien van toepassing een gunningsvoorstel, en bijbehorende stukken, dienen aan BSV te worden voorgelegd. Voor een goede beoordeling heeft BSV het volgende nodig.

- Het bestek, zoals dat is opgesteld naar aanleiding van de maatregelvoorstellen en de met de woningeigenaren gesloten overeenkomsten en zoals dat aan de markt is aangeboden.
- Het procesverbaal van aanbesteding.
- Een verzoek tot aanpassing van de subsidieverlening samen met een voorstel tot gunnen indien de gunning niet past binnen de subsidieverlening plus 10%.
- Een uitvoeringsplanning.
- De open begroting en een specificatie van de inschrijving van deze aannemer.
- En na gunning een afschrift van de opdrachtbrief aan de aannemer.

Stap 3.5: Aanpassen subsidie en start bevoorschotting

BSV stemt in met de gunning en past de subsidieverlening aan. Op basis van de door u aangeleverde uitvoeringsplanning wordt een bevoorschottingsritme bepaald en wordt het eerst voorschot uitbetaald.

**Formele
aanvraag**

Besluit BSV

Fase 4: Uitvoering

Algemeen

Gedurende de uitvoering van het project verstrekt BSV voorschotten. De bevoorschotting is gestart met de melding van de gunning van het project en wordt gedurende de uitvoering van het project voortgezet. BSV bevoorschot in 4 fasen tot maximaal 95% van de verleende subsidie, waarbij het laatste voorschot wordt verstrekt bij oplevering. In een aantal situaties, bijvoorbeeld bij kleine projecten waarbij uitvoering binnen een kort tijdsbestek zal plaatsvinden, worden één of meer termijnen samengevoegd.

Aandachtspunten

U bent verplicht gewijzigde omstandigheden die zich voordoen gedurende de uitvoering van het werk te melden bij BSV.

Dat geldt op de eerste plaats voor wijzigingen in de kosten van het totale project. Voor grote wijzigingen is het aan te raden dat zo spoedig mogelijk te doen. BSV kan dan rekening houden met de gewijzigde kosten en de subsidie erop aan passen. Wanneer het om (verschillende) kleinere wijzigingen gaat kunt u, om de administratieve lasten te beperken, besluiten om het meer- en minderwerk, voorzien van een onderbouwing, na oplevering van het project in te dienen (zie fase 5a). BSV zal uw opgave van het meer- en minderwerk beoordelen en bij instemming de subsidie wijzigen. Als u tijdens de uitvoering van uw project twijfelt of een bepaald meerwerk wel voor subsidie in aanmerking komt, kunt u dit ook informeel aan ons voorleggen. Het heeft de voorkeur om uw meerwerk, in één keer, na uitvoering van het project, te melden bij BSV.

Op de tweede plaats dient u het te melden indien de maatregelen niet getroffen worden binnen het voorgeschreven tijdvak of wanneer de projectomvang en/of de bestekken gewijzigd zijn.

Fase 5: Afronding

Fase 5a: Technische afronding

Algemeen

Na de uitvoering van het project zijn er verschillende zaken die ter afronding moeten worden uitgevoerd. Op de eerste plaats moet een controlemeting van de gerealiseerde binnenwaarden worden uitgevoerd. Op de tweede plaats moet, als dat nog niet is gebeurd, het meer- en minderwerk worden opgesteld en bij BSV worden ingediend, zodat de subsidie kan worden gewijzigd. Op de laatste plaats moet u het project gereedmelden.

Processtappen

Stap 5.1: Uitvoeren controlemeting

De controlemeting van de binnenwaarde is bedoeld om zeker te stellen dat de maatregelen goed zijn berekend en goed zijn uitgevoerd. De meting moet worden uitgevoerd volgens NEN 5077 'Geluidwering in gebouwen'. De meting wordt uitgevoerd voor minimaal 1 op de 20 woningen met dien verstande dat de te meten woningen representatief moeten zijn voor het project. Representatief betekent in dit geval dat in de gemeten woning(en) zoveel mogelijk van de maatregelen uit het project zijn aangebracht. Het is overigens van belang niet te lang te wachten met de uitvoering van de controlemeting: mogelijk moet de aannemer nog terug naar de woningen in verband met een geluidslek.

Aandachtspunten controlemeting

Een meetrapport dient in elk geval de volgende gegevens te bevatten:

- organisatorische en algemene gegevens: naam opdrachtgever, datum van het rapport, aanleiding en doel van de meting;
- gegevens betreffende de toegepaste meet- en rekenmethoden;
- ruimtelijke en fysische gegevens: de aangetroffen situatie c.q. de samenstelling van de gevel met betrekking tot suskasten, glas, et cetera, de situering van het gebouw ten opzichte van de weg, soort gebouw.
- gegevens betreffende metingen van de geluidwering: gebruikte meetapparatuur en meetopstelling, wijze van kalibreren;
- conclusies: wordt aan de saneringseis voldaan? Zo nee: waarom niet en welke maatregelen worden genomen om alsnog aan de saneringseis te voldoen?

Bij metingen dienen ook de nagalmtijden te worden gemeten. Daarnaast moet het stoorniveau worden bepaald en de binnenwaarden hierop zo nodig worden gecorrigeerd.

Stap 5.2: Opstellen meer- en minderwerk

U stelt een overzicht op van het meer- en minderwerk, inclusief een motivering en een gespecificeerde kostenopgave van het meer- en minderwerk. Bij de gereedmelding van het project bij BSV (stap 5.3) dient u uw onderbouwing van het meer- en minderwerk, voorzien van een verzoek tot wijziging van de subsidie, in bij BSV. Indien u echter twijfelt over de subsidiabiliteit van een bepaald meerwerk dan kunt u dit tussentijds informeel voorleggen aan BSV.

Afstemmen

Stap 5.3: Project gereedmelden bij BSV

Het project wordt conform artikel 39 van de Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai gereedgemeld met het MA-formulier. Op dit formulier geeft u aan of alle woningen zijn gesaneerd, formeel dan wel met maatregelen. Met deze gegevens kan BSV de voortgang van de sanering bijhouden.

Voor een goede beoordeling van fase 5a heeft BSV het volgende nodig.

- Het MA-formulier.
- De controlemeting.
- Indien van toepassing: een overzicht en onderbouwing van het meer- en minderwerk voorzien van een verzoek om de subsidie te wijzigen.
Let op: het niet melden van het meerwerk voorafgaande aan de Sisa-verantwoording heeft tot consequentie dat het meerwerk niet wordt gehonoreerd.
- Indien van toepassing: eventuele ontheffingen van burgemeester en wethouders voor de geluidgevoelige ruimten, waarvoor is gebleken dat de streefwaarde van het binnenniveau niet wordt gehaald, maar de maximale toegestane binnenwaarde niet wordt overschreden.

**Formele
aanvraag**

Stap 5.4: Wijzigen subsidie en registratie sanering

BSV registreert de gemelde voortgang van de sanering en past, indien van toepassing, de subsidieverlening aan op basis van het meer- en minderwerk. Het meer- en minderwerk wordt tot 95% bevoorschot.

Besluit BSV

Fase 5b: Financiële afronding (Sisa)

Algemeen

De financiële verantwoording en controle van de subsidie vindt plaats via de Sisa-regeling. Sisa staat voor: *single information, single audit*. Dit betekent dat u jaarlijks één verantwoording bij het Rijk indient over onder andere de besteding van specifieke uitkeringen. Voor uw saneringsproject betekent dit concreet dat de projectsubsidie wordt vastgesteld nadat BSV via het ministerie van Binnenlandse Zaken uw verantwoording heeft ontvangen. Een financiële verantwoording richting BSV is daarom niet nodig. **Let op:** in de financiële verantwoording worden alleen de kosten ten behoeve van de uitvoering opgenomen. De kosten ten behoeve van de voorbereiding, begeleiding en toezicht zijn reeds vastgesteld bij de verlening van de subsidie ten behoeve van de uitvoering.

Stap 5.5: Opstellen financiële verantwoording

De financiële verantwoordingsinformatie dient u, via de jaarrekening en het jaarverslag op basis van een lijst met indicatoren opgenomen in de Regeling verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen, te verstrekken aan het mMinisterie van Binnenlandse Zaken. Via het ministerie van Binnenlandse Zaken komt de relevante verantwoordingsinformatie bij het ministerie van VROM (BSV). De verantwoordingsinformatie dient u voor 15 juli in te dienen. BSV ontvangt in het najaar van datzelfde jaar de verantwoordingsinformatie van het ministerie van Binnenlandse Zaken en stelt aan de hand hiervan de subsidie vast. Met de vaststelling van de subsidie wordt ook de laatste termijn betaalbaar gesteld. De subsidie wordt vastgesteld conform de subsidieverlening (inclusief eventueel meer- of minderwerk), of lager indien via Sisa niet het gehele bedrag verantwoord is.

Stap 5.6: Vaststelling subsidie

Op basis van de Sisa-verantwoording stelt BSV de subsidie vast en wordt de laatste termijn betaalbaar gesteld. Het project is hiermee afgerond.

Besluit BSV

Dit informatieblad is uitgegeven door Bureau Sanering Verkeerslawaaï. BSV stimuleert en begeleidt namens VROM de sanering verkeerslawaaï.

Bureau Sanering Verkeerslawaaï
Postbus 97, 3440 AB WOERDEN
0348 – 487 450
www.bureausaneringverkeerslawaaï.nl